

Turecko a EU

Tereza Jurková

UČO: 481425

Historie

- 1948 – patří Turecko k zakládajícím členským zemím OECD
- 1952 – přistupuje Turecko k NATO
- 1959 – podává žádost o členství v EHS, 1964 – vstupuje v platnost asociační smlouva s EHS, kde se hovoří o možnosti pozdějšího vstupu Turecka do EHS, 1987 – podává Turecko žádost o plné členství v ES → 1989 – tato žádost je odmítnuta (nestabilní politické a hospodářské poměry)
- 1996 – celní unie s EU vstupuje v platnost
- 1997 – na summitu v Lucembursku se EU vyslovuje pro možné členství Turecka v EU, ale odmítá udělit status kandidátské země
- 1999 – na summitu v Helsinkách dostává Turecko status kandidáta na přístup
- 2002–2009 – probíhají reformy požadované EU (zrušení trestu smrti atd., nové trestní právo vstupuje v platnost, Turecko přijalo zákon omezující pravomoc vojenských soudů) → 2013 – zpráva EU konstatuje, že v Turecku došlo k významnému pokroku při provádění reform, avšak ještě je potřeba řada dalších
- 2015 – EU obnovila přístupové rozhovory s Tureckem, jednala o bezvízovém styku a slíbila dát Turecku tři miliardy eur výměnou za omezení migrační vlny, která přes Turecko míří do EU.

Pozitivní činnosti Turecka

- Aktivní participace na civilních a vojenských misích Unie v rámci Společné bezpečnostní a obranné politiky
- Přímou přispívá do operace v Bosně a Hercegovině a do mise v Kosovu.
- Také Turecko přispívá k evropské bezpečnosti; má jednu z největších armád Aliance a na svém území hostí detekční zařízení systému protiraketové obrany Evropy
- V rámci unijních snah o diverzifikaci energetických dodávek Turecko představuje zásadní koridor.

Negativní činnosti Turecka: Řecko-turecký spor

Rozdělení Kypru

- 1960 nezávislost Kypru → spor mezi Tureckem a Kyprem
- 1974 novým prezidentem Řecka člen protitureckého hnutí Sampson → Turecko ofenzíva = nové hranice
- Turecká menšina tvoří 18 % populace a zabírá 37 % rozlohy ostrova

Nynější spor

- Spor o plynová naleziště v blízkosti Kypru
- začal 10. srpna, kdy Turecko vyslalo průzkumnou loď do vod, které si nárokuje Řecko

Řecko-turecký spor

Napětí na řecko-turecké hranici

- Koncem února Erdogan oznámil, že budou mít migranti volnou cestu do unie, což mělo za následek, že k ní od konce února zamířily desetitisíce migrantů
- → pochybnosti o platnosti dohody z roku 2016, nakonec se předsedkyně usnesla, že je dohoda platná
- Turecké vydírání?

Kurdský problém

- Kurdové jsou národní komunitou, dle odhadů tvoří až 18 % turecké populace
- Kurdská povstání již od 19. století
- Koncem 70. let založena Kurdská strana pracujících
- Roku 1993 provedli kurdští nacionalisté s podporou PKK sérii bombových útoků
- V roce 1999 byl zatčen vůdce PKK → protesty
- Vznik dalších stran
- Poslední následnicí se stala Strana pro mír a demokracii

Vztah Turecka a Německa

- 15. července 2016 puč v Turecku → následovaly rozsáhlé čistky
- Během čistek zatčeno i 35 Němců, včetně dopisovatele německého listu Die Welt
- V roce 2017 Erdogan v srpnu 2017 vyzval turecké voliče v Německu, aby nevolili kancléřku Angelu Merkelovu a další "nepřátele Turecka"

Klady a zápory vstupu Turecka do EU z ekonomicko-hospodářského hlediska

Klady

- levná pracovní síla
- zajímavá geografická poloha pro zahraniční investory
- využití tureckého přírodního bohatství
- využití geografické polohy Turecka pro zásobování energiemi ze Středního východu, včetně společné energetické politiky
- využívání solárních energií
- výhodná demografická struktura obyvatel

Zápory

- velká jazyková bariéra v jednání s úřady
- nedostatečná implementace reforem do praxe v oblasti soukromého podnikání
- velké množství nekvalifikovaných pracovníků
- velké rozdíly chudoby mezi regiony
- velká zaměstnanost v zemědělství,
- nedostatečné vzdělání žen, což dále souvisí s nevyžitím žen v pracovním procesu
- velký stupeň znečištěného prostředí.

Klady a zápory vstupu Turecka do EU z politického hlediska

Klady

- společné řešení uprchlické krize

Zápory

- Turecko je islámskou zemí, podle veřejného průzkumu obyvatelé členských zemí EU nechtějí Turecko jako islámský členský stát EU (z důvodů kulturních odlišností by hrozil nárůst extrémistických skupin, xenofobie, diskriminace)
- Politické vedení, ale i celá turecká společnost není jednotná a pokud by Turecko vstoupilo do EU, mohla by tato nejednota ohrozit členství. Turecko by mohlo být nestabilním partnerem EU.

Klady a zápory vstupu Turecka do EU z kulturního a náboženského hlediska

Klady

- obohacení evropské kultury samotné, protože islámská kultura není v Evropě tolik známá v našem povědomí a Turecko má velké historické tradice, spoustu kulturních památek

Zápory

- nerespektování základních lidských práv, zejména práva žen jsou úplně na jiné úrovni než v členských státech EU
- Islamizace Evropy?

Turecko aktuálně

- 6. října 2020
  - podle Evropské komise se Turecko ještě více vzdálilo demokracii, ale stále klíčový partner EU
- 10. listopadu 2020
  - Francouzská vláda pravděpodobně navrhne Evropské radě zrušení celní unie s Tureckem, kvůli agresivnímu projevu prezidenta Erdogana

Děkuji za pozornost

Zdroje

- Štěpánková, Klára. Diplomová práce: Vstup Turecka do Evropské unie [online]. Ostrava, 2017 [cit. cit. 11.11.2020]. Dostupné z: https://dspace.vsb.cz/bitstream/handle/10084/121916/SPA0076_EKF_N6202_6210T004_2017.pdf?sequence=1. Diplomová práce. Vysoká škola báňská - Technická univerzita Ostrava.
- KLEČKOVÁ, Markéta. Výhody a nevýhody vstupu Turecka do Evropské unie [online]. Pardubice, 2010 [cit. cit. 11.11.2020]. Dostupné z: https://is.ambis.cz/th/vud94/DP_Tomas_Cach_-_final.pdf. Bakalářská práce. Univerzita Pardubice.
- Vnucí nacismu a nepřátelé Turecka? Erdogana v Německu přivítala vyostřená atmosféra - Aktuálně.cz. Zprávy - Aktuálně.cz [online]. [cit. 11.11.2020]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/prehledne-nemecko-turecke-vztahy/r~d6599e14c22f11e8b3e20cc47ab5f122/>
- Dohoda mezi EU a Tureckem platí, shodli se politici. Chaos na hranicích dál trvá - Aktuálně.cz. Zprávy - Aktuálně.cz [online]. [cit. 11.11.2020]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/recky-premier-vyzval-erdogana-k-obnove-migracni-dohody-s-eu/r~ca6151a6622911ea8b230cc47ab5f122/>
- CACH, Tomáš. Vstup Turecka do EU [online]. Praha, 2018 [cit. 2020-11-15]. Dostupné z: https://is.ambis.cz/th/vud94/DP_Tomas_Cach_-_final.pdf. Diplomová práce. AMBIS.
- https://cs.wikipedia.org/wiki/Turecko#Turecko_a_Evropsk%C3%A1_unie
- CDK. Turecko [online]. 2018, , [cit. 11.11.2020]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/9132/sekce/turecko/>